Література:

1. Жуковська В. М. Соціальний розвиток організації: потенціал, управління, інновації : монографія. К. : Київ. нац. торг.–екон. ун-т, 2018. 360 с.

2. Zavidna L., Makarenko P.M., Chepurda G., Lyzunova O., Shmygol N. Strategy of Innovative Development as an Element to Activate Innovative Activities of Companies. *Academy of Strategic Management Journal.* 2019. Volume 18. Issue 4. P.1-9.

3. Завідна Л.Д., Колодійчук А.В., Важинський Ф.А., Гаврилко П.П., Домище-Медяник А.М. *Міжнародний виробничий менеджмент:* підручник. Львів: Видавництво ННВК "АТБ", 2022. 171 с.

4. Названі найінноваційніші додатки для дистанційної роботи: топ-10 за версією Fast Company. URL: https://innovation.24tv.ua/

Журило І.В. *– к.е.н., доцент,*
Гончарук О.В. – *здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня*
Центральноукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький

ЗАСТОСУВАННЯ ЛОГІСТИЧНИХ ПІДХОДІВ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЧИХ І РЕМОНТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Одним із головних завдань будь-якого підприємства є оптимізація його операційних витрат. Ефективним інструментом вирішення проблеми усунення надмірних витрат на кожному етапі виробничої діяльності підприємства може стати застосування логістичних підходів до управління витратами. З одного боку логістичний підхід інтегрує процеси матеріально-технічного забезпечення (МТЗ), виробництва, транспортування, збуту, передачі інформації про пересування товарно-матеріальних цінностей у єдину систему, а з іншого боку – здатен підвищити ефективність процесів на кожному з цих напрямків діяльності підприємства, істотно оптимізуючи пов'язані з ними витрати.

Нині питанням застосування логістичних підходів до управління витратами

суб‘єктів господарювання присвячено роботи багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців. Однак ці підходи потребують подальшого розвитку та апробування на підприємствах окремих галузей економіки, зокрема на досліджуваних нами підприємствах, які спеціалізуються на виробництві певної номенклатури комплектуючих і запчастин для сільськогосподарської техніки та/або на її ремонті.

Аналіз показав, що більшість з цих підприємств, маючи потребу в матеріалах, напівфабрикатах, комплектуючих виробах, інструменті та оснащенні для виробництва своєї продукції, несуть великі втрати, пов‘язані з постійними перебоями у МТЗ, дефіцитом одних матеріальних ресурсів та утриманням надлишкових запасів інших. Як результат – несвоєчасне виконання замовлень, втрата прибутків, невдоволеність споживачів-сільгосппідприємств, які страждають через простої техніки, що вийшла з ладу, у період польових робіт.

Спроби керівників аналізованих підприємств вирішити проблеми порушення параметрів ресурсного забезпечення за рахунок створення резервних матеріальних запасів мають негативні наслідки, пов‘язані із додатковими витратами коштів, що безумовно, відбивається на збільшенні собівартості продукції та робіт. Крім того, як показує практика, залучення інвестицій на етапі низькоефективної роботи підприємства пов'язані з великими труднощами і рідко досягають позитивних результатів.

Тому для повного, своєчасного та адекватного задоволення потреб підприємств у матеріально-технічних ресурсах (МТР) з максимально можливою економічною ефективністю потрібно використати сучасні методи закупівельної логістики. У даному випадку, підвищення ефективності МТЗ та, відповідно, системи виробництва досягається не за рахунок збільшення запасів ресурсів, а за рахунок формування механізму управління ресурсами і резервами, що забезпечує дотримання встановлених вимог до термінів та якості виконання замовлень, а також пов‘язаного з цим зниження виробничих витрат.

Ефект від використання логістичних моделей у МТЗ досягається в результаті забезпечення безперервності функціонування виробничої системи за рахунок виявлення, мінімізації та усунення затримок, збоїв і відмов у процесі постачання.

Використання концепції логістики на заготівельному етапі потребує зміни самої філософії організації виробничого процесу відповідно до діючого та потенційного попиту на кінцеву продукцію (роботу або послугу). Адже потреба у закупівлі визначається у зворотному до виробничого процесу напрямку – від обсягу кінцевої продукції (роботи, послуги) до вихідних матеріалів, напівфабрикатів, комплектуючих виробів.

Процес управління матеріальними потоками в закупівельній логістиці складається з двох основних частин [2]:

– управління запасами (диспозицією МТР);

– управління постачаннями – систематичний аналіз, вибір та організація постачань МТР).

У науковій літературі описано типовий набір логістичних процедур щодо управлінням закупівлями [4], які мають бути об'єднані з основними постачальниками МТР єдиною політикою відносин. До таких процедур, що їх необхідно застосувати на досліджуваних підприємствах, належать: ідентифікація і переоцінка потреб; визначення й оцінка вимог споживачів; прийняття рішення: «зробити або купити»; визначення типів закупівель МТР (сталі, модифіковані (у яких змінюються постачальник або параметри МТР), нові); аналіз ринку та ідентифікація усіх можливих постачальників; попередня оцінка постачальників на основі порівняння якості МТР та сервісу; остаточна (багатокритеріальна) оцінка і вибір постачальника; доставка матеріальних ресурсів і супутній сервіс (оформлення договірних відносин, передача прав власності на МТР, процедури замовлень, транспортування, переробка вантажу, зберігання, складування, в окремих випадках прийняття рішення з організаційної структури власних логістичних каналів просування МТР від обраного постачальника); контроль і оцінка виконання закупівель.

Для вирішення проблем МТЗ, які виникли у ТОВ «Профі Стан» (м. Кропивницький), ми запропонували створити ефективну систему управління запасами (СУЗ). СУЗ являє собою сукупність правил і показників, які визначають момент часу й обсяг закупівлі ресурсів для поповнення запасів і включає такі параметри: точка

замовлення (мінімальний рівень запасів МТР, за умови досягнення якого необхідне їх поповнення); нормативний рівень запасів (розрахункова величина запасів, яка досягається під час чергової закупівлі); обсяг окремої закупівлі; частота здійснення закупівель (періодичність поповнення запасів); поповнювана кількість продукції, за якої досягається мінімум витрат на зберігання запасу [3].

Серед основних технологічних СУЗ, які застосовуються в логістиці, нами було обрано «двобункерну» систему з фіксованим розміром замовлення, відповідно до якої: розмір замовлення є постійною величиною; замовлення на постачання здійснюється за умови зменшення наявного на складах запасу до встановленого критичного рівня; інтервали постачання залежать від інтенсивності споживання МТР; страховий запас має залишитися недоторканним. Вважається, що дана система здатна захистити підприємство від утворення дефіциту. Недолік цієї системи полягає у необхідності постійного обліку залишків МТР на складі для контролю досягнення «точки замовлення». Проте, його можна усунути за рахунок використання автоматизованої ідентифікації штрих-кодів.

Далі ми визначили вихідні та розрахункові параметри обраної системи закупівель для кожної позиції (елементу) номенклатури МТР досліджуваного підприємства, що до них належать: річна потреба, оптимальний розмір замовлення (визначається виходячи із річної потреби в елементі, вартості подачі замовлення, ціни та витрат на його утримання на складі), час поставки, можливі затримки у поставках, строк витрачання замовлення, очікуване споживання за час поставки, гарантійний запас, пороговий рівень запасу, максимально бажаний запас, строк витрачання запасу до порогового рівня.

Якщо початковий обсяг запасу відповідає максимально бажаному запасу, то, при відсутності збоїв у поставках, замовлення має надходити у момент, коли розмір запасу досягає гарантійного рівня. За оптимального розміру замовлення запас поповнюється до максимально бажаного рівня.

Провівши моделювання роботи СУЗ з фіксованим розміром замовлення на прикладі найбільш затребуваного комплектуючого виробу «шестерня» за різних ситуацій (без збоїв у постачанні, з однією затримкою у постачанні та неодноразових

затримках) й аналіз наслідків цих ситуацій для досліджуваного підприємства, з метою досягнення стабільності роботи системи ми відкоригували вихідні умови, користуючись рекомендаціями авторів [1].

Запропонована методика моделювання системи управління запасами МТР дозволить досліджуваним підприємствам покращити МТЗ, уникнути дефіциту найбільш затребуваних ресурсів для ремонту сільгосптехніки та підвищити, у кінцевому рахунку, ефективність господарської діяльності.

Література:

1. Мочалин С.М., Чебакова Е.О. Практикум по логистике. Омск: Изд-во СибАДИ, 2004. 90 с.
2. Николайчук В.Е. Заготовительная и производственная логистика. СПб: Питер, 2011. 160 с.
3. Оснач О.Ф., Пилипчук В.П., Коваленко Л.П. Промисловий маркетинг: Підручник. 2-ге вид. К.: Центр учбової літератури, 2011. 364 с.
4. Сергеев В.И. Логистика в бизнесе: Учебник. М.: ИНФРА-М, 2011. 608 с.

Журило І.В. *– к.е.н., доцент;*
Хіміч Ю.А. *– здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня*
Центральноукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ ЕЛЕКТРОМОНТАЖНИХ ПОСЛУГ

Електромонтажні підприємства (ЕМП) вирішують надзвичайно важливі завдання забезпечення надійного, економічного та безпечного енергопостачання, що є актуальним для підприємств усіх галузей народного господарства, а також для побутового обслуговування населення. Як і будь-яке інше підприємство, ЕМП може бути конкурентоспроможним тільки тоді, коли воно володіє перевагою перед конкурентами у залученні споживачів і надійно захищене від дії конкурентних сил.